

1993 nr. 118 23. desember**Lög um félagslega aðstoð**

■ **1. gr.** [Bætur félagslegrar aðstoðar eru mæðra- og fedralaun, barnalífeyrir vegna skólanáms eða starfsþjálfunar ungmennis á aldrinum 18–20 ára, umönnunargreiðslur, endurhæfingarlífeyrir, makabætur, dánarbætur, heimilisuppbót, sérstök heimilisuppbót, frekari uppbætur, bætur vegna bifreiðakostnaðar, bifreiðakaupastyrkir og endurgreiðsla umtalsverðs kostnaðar við læknishjálp og lyf.]¹⁾

□ Bætur félagslegrar aðstoðar greiðast eingöngu þeim sem lögheimili eiga hér á landi, sbr. 1. gr. laga um lögheimili, og að uppfylltum öðrum skilyrðum laganna og reglugerða sem settar eru með stoð í þeim. Þar er heimilt að tengja greiðslu bótanna við tekjur [aðrar en húsaleigubætur, eftir því sem við á].²⁾

□ Lífeyrstryggingadeild Tryggingastofnunar ríkisins skal annast greiðslu félagslegrar aðstoðar samkvæmt lögum þessum, sbr. þó 12. gr.

□ Kostnaður við bætur félagslegrar aðstoðar greiðist úr ríkissjóði samkvæmt ákvörðun fjárlaga og fjárukalaga hverju sinni.

¹⁾ L. 144/1995, 39. gr. ²⁾ L. 148/1994, 17. gr.

■ **2. gr.** *Mæðra- og fedralaun.*

□ Heimilt er að greiða mæðra- og fedralaun til einstæðra foreldra sem hafa börn sín undir 18 ára aldri á framfæri og eiga lögheimili hér á landi. Ráðherra setur með reglugerð nánari ákvæði um greiðslu mæðra- og fedralauna. Þar er einnig heimilt að skilyrða greiðslu mæðra- og fedralauna við að meðlagsúrskurður hafi verið kveðinn upp eða fyrir liggja staðfest samkomulag um greiðslu framfærslueyris.

□ [Árleg mæðra- og fedralaun skulu vera sem hér segir:

Með tveimur börnum 37.728 kr.

Með þremur börnum eða fleiri 98.088 kr.]¹⁾

□ Tryggingaráði er heimilt að greiða mæðra- og fedralaun til maka elli- eða örorkulífeyrisþega þegar bætur almannatrygginga falla niður vegna vistunar á stofnun. Tryggingaráði er og heimilt að greiða maka einstaklings sem sætir [gæsluvist eða afplánar fangelsi]²⁾ mæðra- eða fedralaun, enda hafi vistin varað a.m.k. þrjú mánuði.

□ Mæðra- og fedralaun falla niður einu ári eftir að viðtakandi launanna skráir sig í þjóðskrá í óvígða sambúð með öðrum en foreldri barnsins eða barnanna, sbr. og 44. gr. laga um almannatryggingar. Nú skráir viðtakandi launanna sig í óvígða sambúð með foreldri barnsins eða barnanna, fyrrverandi sambýlisaðila eða gengur í hjúskap og falla þá launin strax niður.

¹⁾ L. 144/1995, 40. gr. ²⁾ L. 82/1998, 210. gr.

■ **3. gr.** *Barnalífeyrir.*

□ Lífeyrisdeild Tryggingastofnunar ríkisins er heimilt að greiða barnalífeyri vegna skólanáms eða starfsþjálfunar ungmennis á aldrinum 18–20 ára ef annað foreldri eða báðir foreldrar eru látnir, enn fremur ef foreldrar eru ellilífeyrisþegar eða örorkulífeyrisþegar, annað eða báðir. Samkvæmt málsgrein þessari greiðist eingöngu einfaldur barnalífeyrir. Lífeyrisdeild metur sönnun um skólavist og starfsþjálfun. Skilyrði er að námið og þjálfunin taki a.m.k. sex mánuði hvert ár. Ef um er að ræða óreglulegt nám eða námskeið skal námstími reiknaður í kennslustundafjölda á almanaksárinu og telst þá sex mánaða nám samsvara 624 kennslustundum. Brot úr mánuði telst heill mánuður. Ungmennid sjálf

sækir um barnalífeyri samkvæmt þessari málsgrein. Lífeyrisdeild getur frestað afgreiðslu barnalífeyris þar til sex mánaða námstíma er náð. Nú verður úrskurði skv. 1. mgr. 13. gr. barnalaga, nr. 20/1992, eigi við komið vegna efnaleysis foreldris eða ekki tekst að hafa uppi á því og er þá tryggingaráði heimilt að úrskurða barnalífeyri með ungmenni er stundar sannanlegt nám samkvæmt þessari málsgrein. Lífeyrisdeild getur krafist framlagningar skattframtala með umsóknum um barnalífeyri. Tryggingaráði er og heimilt að úrskurða barnalífeyri með ungmenni er stundar sannanlegt nám ef ljóst er að ungmenninu er ókleift að innheimta greiðslur samkvæmt úrskurði á grundvelli 1. mgr. 13. gr. barnalaga, nr. 20/1992. Ef efnahagur er sérstaklega góður, umsækjandi hefur t.d. tekið arf, getur lífeyrisdeild hafnað umsókn en skjóta skal slíkum málum til tryggingaráðs sem úrskurðar í málinu.

■ **4. gr.** *Umönnunargreiðslur.*

□ [Tryggingastofnun er heimilt að inna af hendi umönnunargreiðslur til framfæranda fatlaðra og langveikra barna, sem dveljast í heimahúsi eða á sjúkrahúsi, allt að 53.840 kr. á mánuði og/eða taka aukinn þátt í greiðslu sjúkrakostnaðar ef andleg eða líkamleg hömlun barns hefur í för með sér tilfinnanleg útgjöld og sérstaka umönnun eða gæslu. Heimilt er að inna af hendi umönnunargreiðslur til framfæranda barna með alvarleg þroskafrávik, sem jafna má við fötlun, og barna með alvarleg hegðunarvandamál sem jafna má við geðræna sjúkdóma. Tryggingaráði er heimilt að hækka umönnunargreiðslur um allt að 25% mæli sérstakar ástæður með því.

□ Almenn leikskóla- og skólaþjónusta skerðir ekki umönnunargreiðslur. Önnur dagleg, sértæk þjónusta og vistun utan heimilis, þar með talin umtalsverð skammtímavistun, skerðir umönnunargreiðslur. Tryggingalæknar meta þörf samkvæmt ákvæði þessu.

□ Um framkvæmd ákvæðis þessa fer eftir reglugerð¹⁾ sem heilbrigðis- og tryggingamálaráðherra setur að fengnum tillögum tryggingaráðs.]²⁾

¹⁾ Rg. 504/1997. ²⁾ L. 92/1997, 1. gr.

■ **5. gr.** *Makabætur.*

□ Heimilt er, ef sérstakar aðstæður eru fyrir hendi, að greiða maka elli- eða örorkulífeyrisþega makabætur sem eru allt að 80% af grunnlífeyri og tekjutryggingu almannatrygginga.

■ **6. gr.** *Dánarbætur.*

□ Heimilt er að greiða hverjum þeim, sem á lögheimili hér á landi og verður ekkja eða ekkil innan 67 ára aldurs, bætur í sex mánuði eftir lát maka, 15.448 kr. á mánuði.

□ [Ef hlutaðeigandi er með barn yngra en 18 ára á framfæri eða við aðrar sérstakar aðstæður er heimilt að greiða bætur í a.m.k. 12 mánuði til viðbótar en þó aldrei lengri tíma en 48 mánuði, 12.139 kr. á mánuði.]¹⁾

¹⁾ L. 144/1995, 41. gr.

■ **7. gr.** . . . ¹⁾

¹⁾ L. 144/1995, 42. gr.

■ **8. gr.** *Endurhæfingarlífeyrir.*

□ Heimilt er þegar ekki verður séð hver örorka einstaklings verður til frambúðar eftir sjúkdóma eða slys að greiða endurhæfingarlífeyri í allt að tólf mánuði eftir að greiðslu sjúkradeila slysadagpeninga samkvæmt lögum um almannatryggingar lýkur eða þar til unnt er að meta varanlega örorku, þó aldrei lengur en í 18 mánuði. Skilyrði er að viðkomandi gangist undir greiningu eða meðferð á sjúkrastofnun eða utan slíkrar stofnunar eftir reglu sem tryggingaráð setur og ráðherra staðfestir. Endurhæfingarlífeyrir skal nema sömu fjárhæð og

grunnlífeyrir örorkulífeyris ásamt tekjutryggingu. [Um aðrar tengdar bætur fer eftir sömu reglum sem um elli- og örorkulífeyri.]¹⁾ Sjúkrahúsvist í greiningar- og endurhæfingarskyni skerðir ekki bótagreiðslur.

¹⁾ L. 152/1995, 1. gr.

■ **9. gr.** *Heimilisuppbót og sérstök heimilisuppbót.*

□ Heimilt er að greiða einhleypingi, sem nýtur óskertrar tekjutryggingar samkvæmt lögum um almannatryggingar og er einn um heimilisrekstur án þess að njóta fjárhagslegs hagræðis af sambýli eða samlögum við aðra um húsnæðisaðstöðu eða fæðiskostnað, að auki heimilisuppbót, 7.711 kr. á mánuði. Eigi viðkomandi rétt á skertri tekjutryggingu samkvæmt lögum um almannatryggingar skal lækka heimilisuppbótina eftir sömu reglum.

□ Ef einhleypingur hefur eingöngu tekjur úr lífeyrstryggingum almannatrygginga skal hann til viðbótar við heimilisuppbót eiga rétt á sérstakri heimilisuppbót, 5.304 kr. á mánuði. [Nú hefur einhleypingur aðrar tekjur en úr lífeyrstryggingum almannatrygginga og skal sérstaka heimilisuppbótin þá skerðast krónu fyrir krónu uns hún fellur niður.]¹⁾

¹⁾ L. 148/1994, 18. gr.

■ **10. gr.** *Frekari uppbætur.*

□ Heimilt er að greiða frekari uppbætur til elli- og örorkulífeyrisþega ef sýnt þykir að lífeyrisþegi geti ekki framfleytt sér án þess.

■ **11. gr.** *Bifreiðakostnaður.*

□ Heimilt er að greiða til elli- og örorkulífeyrisþega, örorkustyrkþega og umönnunarbótaþega uppbót vegna kaupna á bifreið sem bótaþega er nauðsyn að hafa vegna hreyfi-

hömlunar ef sýnt er að bótaþegi geti ekki komist af án uppbótarinnar.

□ Sama gildir um rekstur bifreiðar eigi í hlut elli- eða örorkulífeyrisþegi og örorkustyrkþegar.

■ **12. gr.** *Endurgreiðsla umtalsverðs kostnaðar við læknishjálp og lyf.*

□ Nú verða útgjöld sjúkratryggðs vegna læknishjálpar og lyfja umtalsverð og er Tryggingastofnun ríkisins þá heimilt að endurgreiða hlutaðeigandi þennan kostnað að hluta eða að fullu að teknu tilliti til tekna og í samræmi við reglur¹⁾ sem heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytið setur.

□ Sjúkratryggingadeild annast endurgreiðslur samkvæmt þessari grein.

¹⁾ Rg. 231/1993, sbr. 70/1996, 88/1996, 246/1996 og 546/1997. Rg. 546/1997.

■ **13. gr.** *Ákvæði laga um almannatryggingar gilda um bætur félagslegrar aðstoðar eftir því sem við á, m.a. um kærurétt til tryggingaráðs og um hækkun bóta.*¹⁾

□ Heilbrigðis- og tryggingamálaráðherra getur með reglugerð²⁾ sett frekari ákvæði um greiðslu félagslegrar aðstoðar samkvæmt lögum þessum.

¹⁾ Rg. 678/1995. ²⁾ Rg. 170/1987, sbr. 56/1998. Rg. 595/1997. Rg. 231/1997, sbr. 70/1996, 88/1996, 246/1996 og 546/1997. Rg. 547/1997.

■ **14. gr.** *Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1994.*

■ **[Ákvæði til bráðabirgða.** Konur, sem fá greiddan ekkjulífeyri 31. desember 1995, skulu fá ekkjulífeyri greiddan til 67 ára aldurs enda uppfylli þær skilyrði fyrir greiðslu ekkjulífeyris sem giltu fyrir 1. janúar 1996. Greiðsla ekkjulífeyris til þessa hóps skal vera í samræmi við reglur um greiðslu ekkjulífeyris sem giltu fyrir 1. janúar 1996.]¹⁾

¹⁾ L. 144/1995, 43. gr.